

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Mistrz produkcji w przemyśle
samochodowym
(312207)**

Technicy i inny średni personel

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym (312207)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-087-0 (87)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego

26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu.....	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	7
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	8
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	9
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	9
3. Opis kompetencji zawodowych	10
3.1. Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej Kz1.....	10
3.2. Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej Kz2	11
3.3. Kompetencje społeczne KzS	12
4. Profil kompetencji kluczowych	13
5. Słownik	14

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

312207 Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym

Grupa wielka 3 – Technicy i inny średni personel

(w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 4).

Grupa elementarna 3122 – Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 3122 Manufacturing supervisors).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe, Dział 29. Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli; Produkcja pojazdów samochodowych, produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz głównie wyników badań analitycznych na 18 stanowiskach pracy w 6 przedsiębiorstwach (duże – 12, średnie – 6, w tym produkcyjne – 18), przeprowadzonych w lutym i marcu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Tomasz Chuchała – Firma Przedsiębiorcy „Michael” w Radomiu,
- Jan Drapała – Fiat Auto Poland S.A. Zakład w Tychach,
- Karol Siwiec – MAN Bus Sp. z o.o. w Starachowicach,
- Janusz Górny – Zespół Szkół Technicznych w Mikołowie.

Ewaluatorzy:

- Leszek Kucharski – Zespół Szkół Samochodowych w Radomiu,
- Krzysztof Witowski – Auto-Tech w Warszawie.

Recenzenci:

- Jan Pałka – Motochemica w Tychach,
- Tadeusz Sagan – ekspert niezależny, rzeczoznawca samochodowy, biegły sądowy w Radomiu.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Jacek Węsierski (przewodniczący) – Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników NOT w Warszawie,
- Dariusz Jadczyk – Regionalna Organizacja Pracodawców w Częstochowie,
- Norbert Brożek – Związek Zawodowy Inżynierów i Techników w Warszawie.

Data zatwierdzenia:

- 07.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym organizuje, nadzoruje i kontroluje prawidłowy przebieg procesu produkcyjnego.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Celem pracy mistrza jest realizacja planu produkcyjnego zgodnie z obowiązującymi normami, zapewniająca zakładaną jakość oraz ilość produkcji w ramach założonego czasu i kosztów. W razie stwierdzenia opóźnień w wykonaniu planu lub wystąpienia niezgodności mistrz produkcji w przemyśle samochodowym podejmuje działania korygujące w celu usunięcia zagrożeń produkcyjnych. Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym uczestniczy w projektach mających na celu uruchomienie nowej produkcji oraz wspiera pracowników podczas wdrażania nowych technologii. Nadzoruje przestrzeganie przepisów BHP i ochrony ppoż. Na podstawie bieżącego zużycia i planowanych potrzeb składa zapotrzebowanie na przyrządy, narzędzia, środki trwałe i środki produkcyjne niezbędne do zachowania ciągłości produkcji. Analizuje potrzeby kwalifikacyjne oraz aktualne kompetencje podległych pracowników i na ich podstawie planuje szkolenia lub sam przeprowadza szkolenia instruktażowe dla podległych pracowników (z przepisów, nowych technologii, instrukcji, norm, wytycznych itp.). Na bieżąco monitoruje osiągane wskaźniki jakości, analizuje błędy, na podstawie czego inicjuje działania korygujące i zapobiegawcze. Sugeruje zmiany technologiczne, konstrukcyjne i organizacyjne mające na celu poprawę procesu produkcyjnego oraz jego optymalizację. Nadzoruje właściwą segregację odpadów, eliminuje zagrożenia związane ze środowiskiem. Ponadto jest odpowiedzialny za terminowe i kompletne wypełnienie dokumentacji produkcyjnej oraz sporządza protokoły i sprawozdania.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Miejszem pracy mistrza produkcji w przemyśle samochodowym jest hala produkcyjna oraz biuro. Są to obiekty wielkogabarytowe, gdzie występują zagrożenia dla zdrowia spowodowane uciążliwymi warunkami pracy, np. hałasem, drganiami, wpływem czynników chemicznych, zapylenie itp. Z tego względu szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie procesów technologicznych zgodnie z wymaganiami sanitarno-higienicznymi i przepisami BHP, ergonomii, ochrony ppoż. i ochrony środowiska. Praca mistrza produkcji w przemyśle samochodowym odbywa się najczęściej w systemie dwu- lub trzymianowym. Pracę charakteryzują zmienne czynności.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Praca w zawodzie mistrza produkcji w przemyśle samochodowym wymaga umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych. W zawodzie wymagana jest umiejętność pracy zespołowej (kierowanie grupą podległych pracowników) oraz otwarty, zrozumiały styl komunikacji. Mistrz produkcji powinien mieć dobry wzrok, słuch i odróżniać barwy. Bardzo ważna jest dokładność, zdolność koncentracji i podzielność uwagi. Specyfika zawodu wymaga także uzdolnień technicznych. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu może być skłonność do uczuleń, alergia na paliwa płynne, oleje smarne lub płyny eksploatacyjne (np. płyn hamulcowy lub chłodniczy), także wady wzroku nie dające się skorygować szklami optycznymi, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, zaburzenia słuchu (niedosłuch), zaburzenia czucia, inne przewlekłe schorzenia i stany przebiegające z utratą przytomności.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Pracodawcy najchętniej zatrudniają w zawodzie mistrza produkcji w przemyśle samochodowym osoby z wykształceniem minimum średnim technicznym, posiadające wieloletni staż pracy w branży samochodowej i doświadczenie w kierowaniu lub zarządzaniu niewielkim zespołem pracowników.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ walidacji kompetencji

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym powinien wykazywać gotowość do ciągłego podnoszenia wiedzy i kwalifikacji poprzez stałe uczestnictwo w kierunkowych, specjalistycznych szkoleniach. Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym powinien na bieżąco optymalizować własną technikę pracy i sposoby przekazywania informacji. Pracodawcy chętnie zatrudniają w tym zawodzie pracowników z rekrutacji wewnętrznej, posiadających duże doświadczenie nabyte w trakcie wieloletniej pracy przy danym procesie produkcyjnym. Często w firmach prowadzone są programy rozwojowe przygotowujące personel niższego szczebla do objęcia w przyszłości wyższych stanowisk, np. mistrz produkcji w przemyśle samochodowym. Osoba wytypowana do takiego programu przechodzi cykl specjalistycznych szkoleń (także z zarządzania personelem), poznaje również każdy etap procesu, za który będzie odpowiadać. Prowadzenie takich programów jest dla firm korzystne, ponieważ pozwala w sposób kompleksowy przygotować potencjalną osobę na dane stanowisko.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Realizowanie planu produkcyjnego (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z2. Organizowanie codziennych czynności zawodowych (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z3. Nadzorowanie przestrzegania przepisów BHP i ochrony ppoż. (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z4. Zapewnianie środków produkcyjnych dla zachowania ciągłości produkcji (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z5. Monitorowanie jakości i analizowanie błędów jakościowych (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z6. Organizowanie szkoleń instruktażowych (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z7. Kontrolowanie stanu technicznego maszyn i urządzeń (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z8. Inicjowanie działań poprawy i optymalizacji procesu produkcyjnego (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z9. Realizowanie celów środowiskowych w procesie produkcyjnym (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z10. Prowadzenie dokumentacji produkcyjnej (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).

- Z11. Przygotowywanie protokołów i sprawozdań (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z12. Uczestniczenie w projektach wdrażających nowe technologie (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej (potrzebne do wykonywania zadań: Z2, Z3, Z5, Z6, Z8, Z10, Z11, Z12).
- Kz2 – Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z4, Z5, Z7, Z8, Z9, Z10, Z11, Z12).
- KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z12).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 4** właściwym dla wykształcenia średniego zawodowego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 3 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód mistrza produkcji w przemyśle samochodowym:

- 1) w zakresie wiedzy: zna dogłębnie proces produkcyjny, za który jest odpowiedzialna. Dysponuje bogatą wiedzą w zakresie planowania przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej z zachowaniem terminowości i wysokiej jakości. Potrafi stosować przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska;
- 2) w zakresie umiejętności: ma umiejętności wymagane do realizacji zadań i rozwiązywania problemów produkcyjnych poprzez wybieranie odpowiednich metod, narzędzi, materiałów i informacji: potrafi wykonywać zmienne zadania produkcyjne; potrafi planować pracę poszczególnych pracowników w branży samochodowej.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z2, Z3, Z5, Z6, Z8, Z10, Z11, Z12 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej Kz1

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z organizowaniem pracy podległych pracowników w branży samochodowej, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakładzie produkcyjnym;
- zasady organizacji procesu produkcyjnego;
- narzędzia zarządzania produkcją, informatycznego wsparcia produkcji;
- zasady motywowania pracowników;
- zasady zarządzania personelem produkcyjnym.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania według określonej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach, w zakresie organizowania pracy podległych pracowników w branży samochodowej w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakładzie produkcyjnym;
- planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań produkcyjnych;
- nadzorować przebieg prac na danym stanowisku roboczym w branży samochodowej;
- dobierać osoby realizacji zaplanowanych zadań w produkcji samochodowej;
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań w branży samochodowej;
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy podczas produkcji wyrobów samochodowych;
- komunikować się ze współpracownikami w zakresie realizacji zadań produkcyjnych;

- motywować i budować zaangażowanie pracowników;
- oceniać i korygować pracę poszczególnych pracowników.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z4, Z5, Z7, Z8, Z9, Z10, Z11, Z12 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej Kz2

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z nadzorowaniem przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakładzie produkcyjnym;
- zasady organizacji produkcji w przemyśle samochodowym;
- koszty wytwarzania wyrobów w przemyśle samochodowym;
- procesy eksploatacji maszyn i urządzeń w przemyśle samochodowym;
- dokumentację produkcji;
- narzędzia zarządzania produkcją;
- informatyczne wsparcie produkcji.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania według określonej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach, w zakresie nadzorowania przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w przemyśle samochodowym;
- rozróżniać rodzaje produkcji wyrobów w przemyśle samochodowym;
- kontrolować parametry jakościowe procesów wytwarzania części maszyn i urządzeń samochodowych;
- kontrolować wydajność procesu produkcji i jakość wyrobów samochodowych;
- kontrolować stan techniczny narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle samochodowym;
- nadzorować transport wydziałowy wyrobów samochodowych;
- prowadzić dokumentację produkcji wyrobów samochodowych;
- analizować zaistniałe problemy w celu znalezienia przyczyn źródłowych i ich wyeliminowania.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

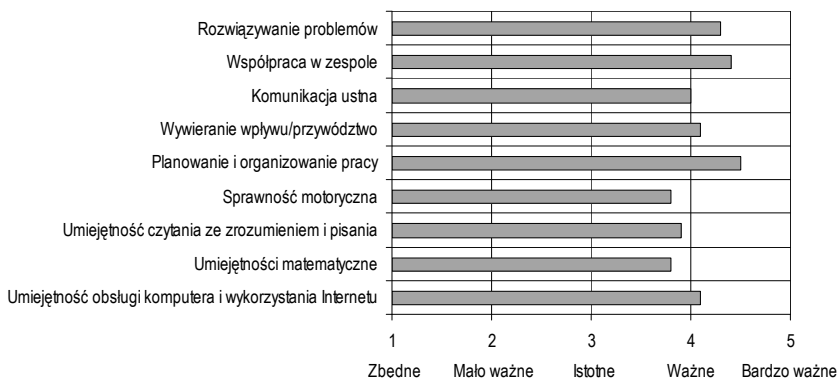
3.3. Kompetencje społeczne KzS:

- ponosi odpowiedzialność za realizację zadań związanych z organizowaniem i nadzorowaniem produkcji wyrobów samochodowych,
- potrafi działać samodzielnie i współdziałać w zorganizowanych warunkach z pracownikami i kierownikami działów,
- dostosowuje zachowanie do okoliczności podczas organizowania i nadzorowania prac w przemyśle samochodowym.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu mistrza produkcji w przemyśle samochodowym przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 312207 Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiające porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.